

виконують завдання у сфері аналізу. Однак, відсутня належна взаємодія між підрозділами щодо обміну аналітичною інформацією. Тому постає задача консолідації всієї оперативної - значимої інформації, її подальшого аналізу, що має сприяти розкриттю насамперед тяжких та особливо тяжких злочинів.

Отже, необхідно на державному рівні ухвалити єдині методичні рекомендації щодо ведення кримінально-правової статистики за зразком інформаційно-аналітичної діяльності правоохоронних органів розвинутих країн, які надають свої звіти до ООН.

Список використаних джерел

1. Аналіз головних складових інформаційної безпеки держави / Степко Олександр Михайлович. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/Nataly/Downloads/3214-8602-1-РВ.pdf.

2. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 р. № 80/94 // Відомості Верховної Ради України. –1994. – № 31. – Ст. 286.

Шевчук Оксана Юрївна,

доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ВИЯВЛЕННЯ ТА РОЗКРИТТЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ, БОЙОВИХ ПРИПАСІВ, ВИБУХОВИХ РЕЧОВИН

Одним із актуальних питань яке постає на сьогоднішній день є порушення встановлених правил поведінки з загально-небезпечними предметами, найбільш поширеним злочином з яких є незаконне поводження зі зброєю, бойових припасів або вибуховими речовинами. Неконтрольований обіг відповідних загальнонебезпечних предметів приховує в собі високий рівень небезпеки спричинення шкоди людям та довкіллю. Суспільна безпека злочинів, пов'язаних із незаконним обігом зброї, обумовлена тенденцією розвитку насильницької озброєної злочинності, а ще і незаконним збройним підприємництвом. Про наявність такої зброї та відповідних небезпечних предметів і активне насичення ними держави свідчить аналіз офіційної статистики за останні роки.

Так 2019 року було вилучено 275 одиниць вогнепальної зброї, 125 306 боєприпасів, понад 73 кілограма вибухівки, що вказує на стійкий зріст кількості зазначених злочинів. Саме тому комплексне вивчення дій оперативних підрозділів Національної поліції України направлене на виявлення незаконного обігу зброї, бойових припасів або вибухових речовин на території обслуговування має важливе значення для вирішення як наукових, так і практичних завдань [1].

У різні часи науковці Б.І. Бараненко, Т.М. Бульба, Л.М. Кулик, В.П. Меживий, В.І. Рибачук розглядали у своїх працях питання протидії злочинам, пов'язаним із незаконним обігом та застосуванням зброї, вибухових пристроїв та речовин. Виходячи з аналізу публікацій, в яких започатковано розв'язання зазначеної проблеми, не враховано особливості сучасного політичного стану в Україні.

Пристаючи до виявлення фактів незаконного обігу вогнепальної зброї, бойових припасів та вибухових речовин на території обслуговування працівник поліції повинен зібрати і проаналізувати відомості щодо: наявності на території обслуговування, об'єктів на яких відбувається обіг вогнепальної зброї, бойових припасів та вибухових речовин; правил їх обігу; практики виконання цих правил тощо.

Відомості відносно об'єктів обігу вогнепальної зброї, бойових припасів та вибухових речовин можна отримати у суб'єктів, які мають право на їх придбання, а саме: державні воєнізовані організації – армія, органи національної поліції, митні органи та ін.; підприємства, організації та установи з особливими статутними завданнями (приватні охоронні підприємства і служби безпеки); підприємства, що займаються розробкою, випробуванням, виробництвом зброї, боєприпасів і вибухових речовин, а також їх торгівлею; спортивні та мисливські підприємства й організації; недержавні освітні установи з підготовки охоронців [2, с. 68].

Метою аналізу є отримання достовірних відомостей з приводу виявлення прогалин в системі державного контролю з обігу вогнепальної зброї, бойових припасів та вибухових речовин, порушення правил їх обліку, неналежного збереження і використання, оскільки саме ці ознаки найчастіше всього є причиною потрапляння зброї в незаконний обіг.

Відтак, з метою організації ефективної системи боротьби щодо виявлення та припинення фактів незаконного обігу вогнепальної зброї, бойових припасів та вибухових речовин

необхідно знати як загальні дані, що характеризують оперативну обстановку, так і кримінологічні особливості осіб, які їх вчиняють, причини й умови, що сприяють їх вчиненню, а також ряд інших даних, що входять до поняття оперативно-розшукової характеристики цих злочинів [3, с. 162].

Основними об'єктами, які заслуговують особливої уваги є місця ймовірного збуту зброї та боєприпасів такі як вокзали, ринки тощо. Результатом вказаного аналізу має бути повна інформованість оперативного працівника, яким чином здійснюється обіг зброї і боєприпасів на об'єктах території обслуговування.

Проводячи індивідуальну профілактичну роботу на території обслуговування оперативному працівнику поліції слід постійно і ретельно перевіряти наступні категорії осіб: раніш засуджених осіб і схильних до незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами чи вибуховими пристроями; осіб, які займаються полюванням; спортсменів, які займаються стрільбою з вогнепальної зброї; осіб, які проходили службу в районі проведення АТО; волонтерів та осіб, які займаються транспортними та пасажирськими перевезеннями в районі проведення АТО.

Окремим джерелом отримання інформації є мережа Інтернет. Враховуючи технічний прогрес який відбувається на сьогоднішній день, слід врахувати, що сліди злочинної діяльності залишаються в мережі Інтернет. Отримана інформація не є досконалою, і завжди, як і будь-яка інформація, що надходить до оперативного працівника потребує перевірки для встановлення достовірності такої інформації [4, с. 110].

У разі надходження повідомлення про незаконне поводження зі зброєю, боєприпасами, вибуховими речовинами та виїзду на місце події у складі слідчо-оперативної групи працівник оперативного підрозділу Національної поліції України: встановлює та опитує громадян з метою отримання інформації про обставини вчинення правопорушення; забезпечує невідкладне встановлення номера телефону абонента, на який здійснено повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності, та/або номера телефону абонента, з якого здійснено таке повідомлення; встановлює наявність камер відеоспостереження на прилеглий до місця події території; здійснює спостереження за межами оточення з метою можливого виявлення осіб, причетних до

завідомо неправдивого повідомлення; про результати вжитих заходів письмово інформує слідчого (старшого СОГ); за дорученням слідчого забезпечує виконання ухвали слідчого судді про тимчасовий доступ до речей і документів у найкоротші строки (за умови зазначення в ухвалі надання йому права тимчасового доступу до речей і документів) [5, с. 110].

Висновок. Підсумовуючи викладене, рекомендований перелік не є вичерпним, тому залежно від особливостей ситуації чи території обслуговування його може бути звужено чи розширено. Водночас знання наданого переліку дозволить швидко і компетентно виявляти порушення у сфері незаконного обігу вогнепальної зброї, бойових припасів та вибухових речовин.

Список використаних джерел

1. Генеральна Прокуратура України: сайт. URL: <http://www.gp.gov.ua>.

2. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін [та ін.]; за заг. ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. 4-те вид., перероб. і допов. Х.: Право, 2010. 608 с.

3. Меживий В. П. Інформаційне забезпечення оперативно-розшукової діяльності у сфері обігу зброї, боєприпасів, вибухових речовин та вибухових пристроїв. *Науковий вісник Юридичної академії Міністерства внутрішніх справ*. 2003. № 1 (10). С. 161–168.

4. Бараненко Б. І. Оперативно-розшукові заходи щодо розкриття злочинів, пов'язаних із застосуванням вибухових речовин та пристроїв. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України*. Х., 2002. № 1. С. 109–114.

5. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : наказ МВС України від 07 лип. 2017 року № 575. сайт. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17>